

Standardowy Eurobarometr 92

Raport krajowy

Opinia publiczna w Unii Europejskiej

Polska

Jesień 2019

Badanie zamówione i koordynowane przez Komisję Europejską, Dyрекcję
Generalną ds. Komunikacji Społecznej.
Raport opracowany dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

Niniejszy dokument nie prezentuje punktu widzenia Komisji Europejskiej.
Interpretacje i opinie przedstawione w raporcie są wyłącznie opiniami autora.

Standardowy Eurobarometr 92

Raport krajowy

OPINIA PUBLICZNA W UNII EUROPEJSKIEJ

POLSKA

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion>

Badanie zamówione i koordynowane przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Komunikacji Społecznej.

Raport opracowany dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
GŁÓWNE WNIOSKI	2
I. STOSUNEK POLAKÓW DO UNII EUROPEJSKIEJ	3
1 Postrzeganie Unii Europejskiej	3
2 Poziom zaufania do Unii Europejskiej	4
3 Poczucie przynależności do Unii Europejskiej	6
II. POLACY O SYTUACJI W KRAJU	8
1 Ocena sytuacji ekonomicznej w Polsce	8
2 Zaufanie do wybranych instytucji	9
3 Największe wyzwania stojące obecnie przed Polską	10
III. OPINIA POLAKÓW O ŚRODOWISKU, WSPÓLNEJ WALUCIE I POLITYCE MIGRACYJNEJ	11
1 Wspólna polityka walutowa	11
2 Polityka asymilacyjna i wzmocnienie granic	12
3 Polityka klimatyczna	12

WPROWADZENIE

W dniach 14-29 listopada 2019 roku firma Kantar Polska zrealizowała na zlecenie Komisji Europejskiej badanie Standardowy Eurobarometr na reprezentatywnej próbie 1008 osób w wieku 15 i więcej lat, techniką wywiadów bezpośrednich w domach respondentów.

Standardowy Eurobarometr jest badaniem cyklicznym, realizowanym raz na pół roku we wszystkich państwach Unii Europejskiej (w okresie przeprowadzania badania Wielka Brytania była jeszcze częścią wspólnoty) oraz w krajach kandydujących: Czarnogórze, Północnej Macedonii, Albanii, Serbii i Turcji. Jego wyniki publikowane są w postaci ogólnodostępnych raportów.

GŁÓWNE WNIOSKI

Polacy pozytywnie postrzegają Unię Europejską, są z nią związani i czują, że ich głos ma znaczenie

- Połowa badanych postrzega Unię Europejską pozytywnie, a prawie połowa jej ufa. Zdaniem Polaków główne problemy Unii to obecnie imigracja oraz zmiany klimatyczne. Ponad połowa ankietowanych uważa, że interesy Polski są dobrze uwzględniane w UE. Zdecydowana większość Polaków charakteryzuje się silną tożsamością europejską – 81% czuje się obywatelami UE, a 71% czuje się związanych ze wspólnotą. Jednocześnie 42% przyznaje, że w razie potrzeby w przyszłości Polacy poradziliby sobie będąc poza UE.

Większość Polaków ocenia polską gospodarkę pozytywnie. Nie zmieniają się jednak kwestie, które Polaków niepokoją – wzrost cen i kosztów utrzymania oraz służba zdrowia

- 64% Polaków jest zadowolonych ze stanu polskiej gospodarki. Oceniają stan ekonomiczny kraju zdecydowanie lepiej niż wynosi średnia europejska (47% pozytywnych ocen). Od 2015 roku nieznacznie wzrosło zaufanie do polskiego rządu, które obecnie sięga 34%. Niewiele zmieniło się w kwestiach, które od dłuższego czasu najbardziej niepokoją Polaków, szczególnie w przypadku wzrostu cen/inflacji i kosztów utrzymania. Pogłębia się przekonanie, że to obecnie jeden z największych problemów w Polsce.

Polacy niezmiennie nieufni wobec euro, ale popierają wzmocnienie granic i wspólny system azylowy

- Opinie Polaków dotyczące wspólnej waluty utrzymują się na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat (pomiędzy rokiem 2013 a dziś poparcie dla Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej wahało się między 33 a 40%). Większość Polaków sądzi jednak, że należy podjąć wspólne europejskie inicjatywy takie jak zewnętrzne wzmocnienie granic UE (77%) a także przyjąć wspólny system azylowy (53%).

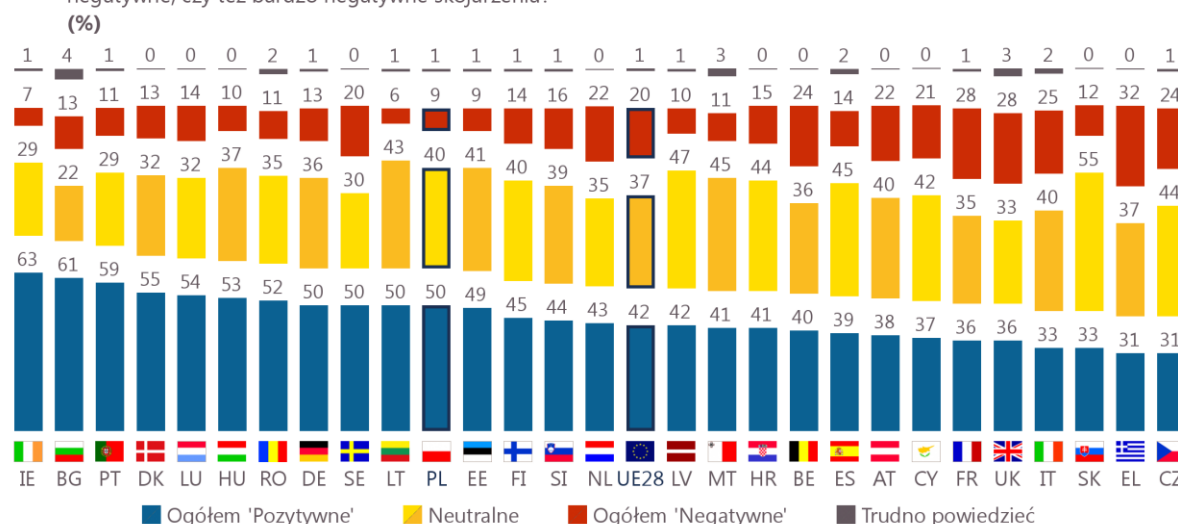
I. STOSUNEK POLAKÓW DO UNII EUROPEJSKIEJ

1 Postrzeganie Unii Europejskiej

Połowa Polaków jest pozytywnie nastawiona do Unii Europejskiej, 40% osób ma postawę neutralną a u 9% Polaków Unia Europejska wywołuje negatywne skojarzenia. Wśród ogółu Europejczyków, Unia Europejska wywołuje pozytywne odczucia u mniejszego odsetka badanych niż w Polsce – 42% (43% dla średnich wyników nie uwzględniających Wielkiej Brytanii). Najbardziej entuzjastycznie nastawieni do UE są Irlandczycy (63%) oraz Bułgarzy (61%). Najmniej pozytywnie Unię Europejską oceniają Grecy oraz Czesi (31%).

Na przestrzeni dziesięciu lat stosunek Polaków do Unii Europejskiej jest niezmiennie pozytywny, jednak w porównaniu do ubiegłego roku odsetek pozytywnych skojarzeń spadł o 4 punkty procentowe (z 54% do 50% obecnie). Najbardziej pozytywnie o Unii Europejskiej Polacy wyrażali się w 2007 (64%) oraz 2014 roku (61%). Najmniej pozytywnych ocen odnotowano w 2011 (42%) oraz jesienią 2013 roku (45%).

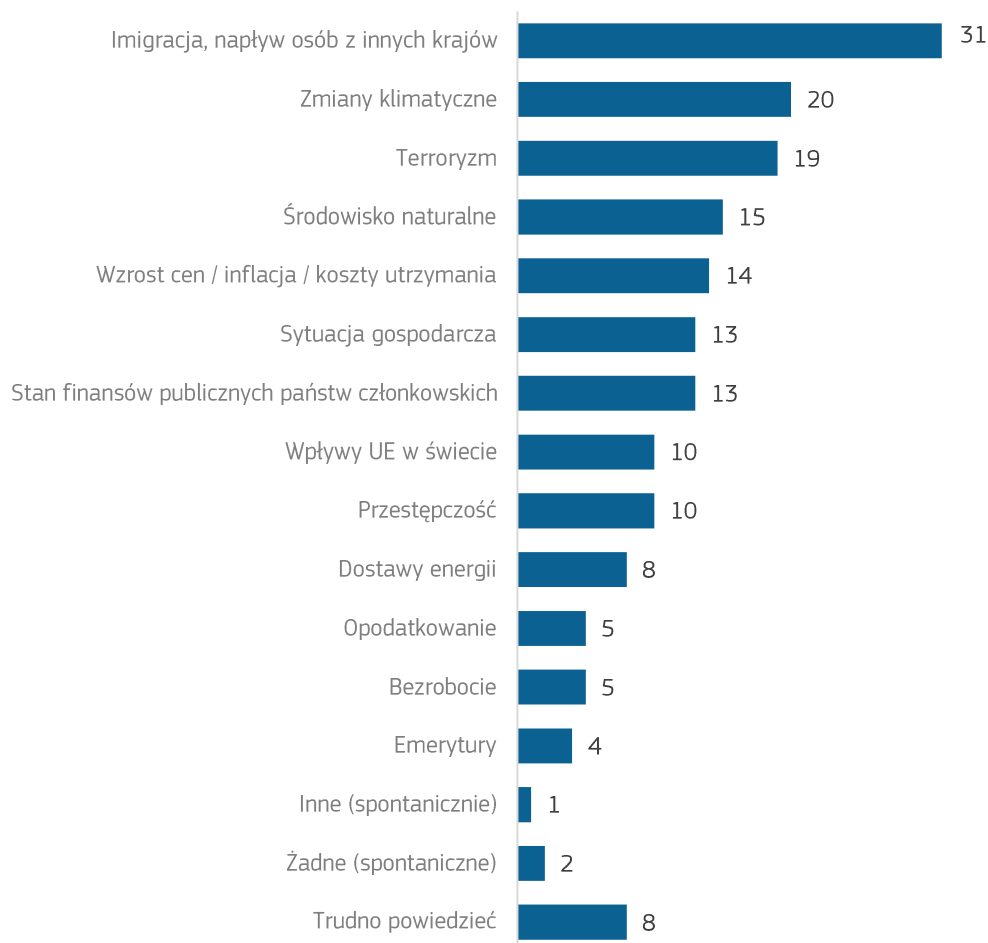
D78 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

EU27: ogółem „pozytywne” 43%, neutralne 38%, ogółem „negatywne” 18%, trudno powiedzieć 1%

Wykres 1 D78 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia? (dla Polski N=1008)

Zdaniem Polaków główne wyzwania, przed którymi stoi obecnie Unia Europejska to imigracja, napływ osób z innych krajów (31%) oraz zmiany klimatyczne (20%). Opinie Polaków nie odbiegają znacząco od średnich wyników europejskich – na imigrację wskazuje 34% Europejczyków (35% bez uwzględniania wyników Wielkiej Brytanii), zaś na zmiany klimatyczne 24% badanych (również 24% bez uwzględniania wyników Wielkiej Brytanii). Na oba aspekty, jako dwa główne problemy Unii Europejskiej, wskazują mieszkańcy prawie połowy badanych krajów – Belgowie, Duńczycy, Niemcy, Irlandczycy, Francuzi, Luksemburczycy, Maltańczycy, Holendrzy, Słoweńcy, Finowie, Szwedzi oraz Brytyjczycy.

QA5a DWA NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY, PRZED KTÓRYMI STOI OBECNIE UNIA EUROPEJSKA (%)

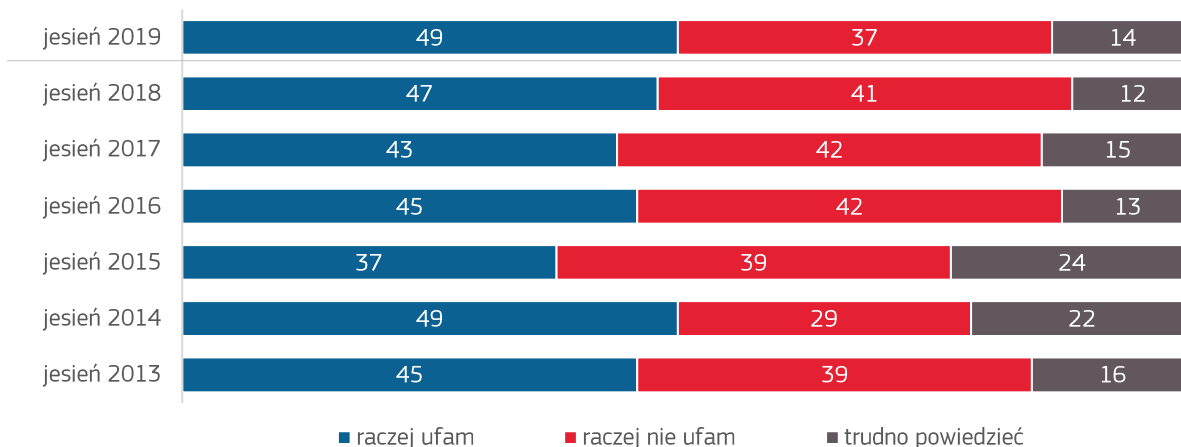
Wykres 2 QA5a Jakiego są Pana(i) zdaniem dwa najważniejsze problemy, przed którymi stoi obecnie Unia Europejska?
(dla Polski N=1008)

2 Poziom zaufania do Unii Europejskiej

Zaufanie Polaków do Unii Europejskiej wzrosło od poprzedniego roku o 2 p.p. W porównaniu do ogółu Europejczyków (średnia dla wszystkich krajów członkowskich), Polacy darzą Unię Europejską większym zaufaniem (49% wobec 43% / 45% bez Wielkiej Brytanii). W takim samym stopniu co Polacy, Unii Europejskiej ufają Niemcy oraz Belgowie. Poziom zaufania do UE wzrósł o 12 p.p. od listopada 2015 roku i jest wyższy wśród młodszych badanych. Spośród wszystkich krajów należących do Unii Europejskiej największy poziom zaufania do Unii charakteryzuje Litwinów (66%), Duńczyków (63%) oraz Bułgarów (60%), a najmniejszym zaufaniem darzą Unię Europejską Grecy (34%), Francuzi (32%) oraz Brytyjczycy (29%).

Z kolei Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej ufa 45% Polaków. Wynik ten nie odbiega od ogółu Europejczyków – 46% (48% nie uwzględniając wyników z Wielkiej Brytanii). Największe zaufanie do Trybunału Sprawiedliwości mają Duńczycy (73%), zaś najmniejsze Włosi (33%).

QA6a.14 ZAUFANIE DO UNII EUROPEJSKIEJ (%)

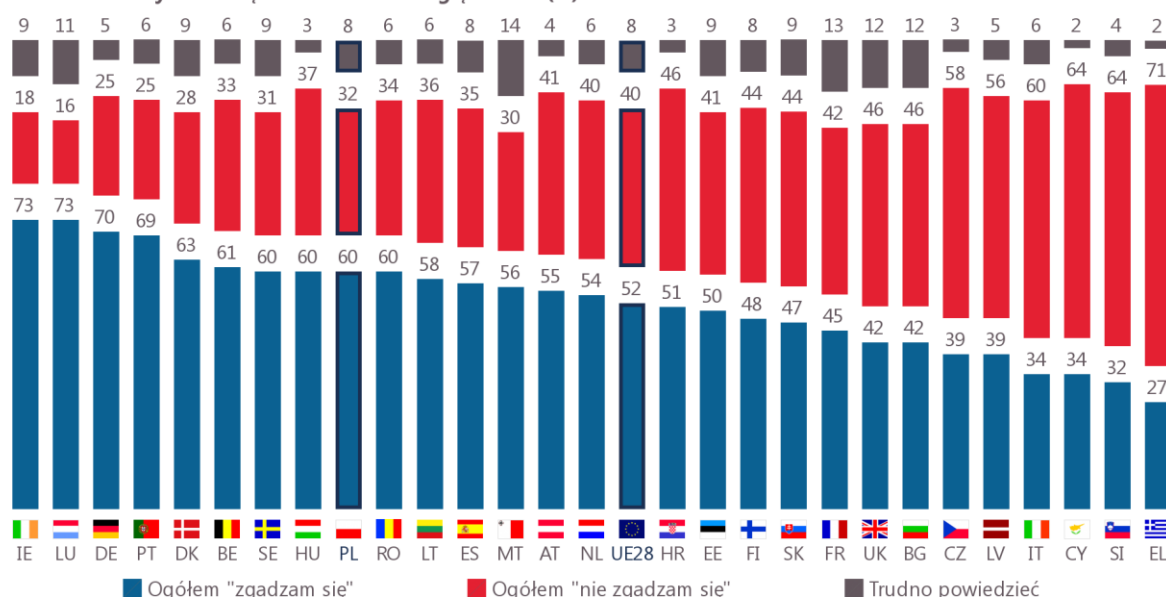

Wykres 3 QA6a.14 Proszę powiedzieć, czy raczej Pan(ii) ufa, czy raczej nie ufa Pan(ii) następującym europejskim instytucjom: Unia Europejska (dla Polski N=1008)

Polska jest w pierwszej dziesiątce krajów, które uważają, że ich interesy są w Unii Europejskiej dobrze uwzględniane (60%). Pozytywne poczucie Polaków wyróżnia się także na tle ogółu Europejczyków – średni wynik europejski to 52% (54% bez Wielkiej Brytanii). Spośród wszystkich krajów europejskich mieszkańcy Luksemburga i Irlandii są najbardziej (73%) zadowoleni z poziomu uwzględniania interesów ich krajów w Unii Europejskiej. Natomiast najmniej zadowoleni są mieszkańcy Słowenii (32%) oraz Grecji (27%). Przekonanie, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane jest obecnie najwyższe od 10 lat. W 2009 uważało tak 39% Polaków, 2010 – 49%, w 2011 – 40%, a od 2012 utrzymywało się na zbliżonym poziomie około 50%, najwyższe w 2014 roku – 55% oraz 2018 roku – 54%.

QB1.1 W jakim stopniu zgadza się Pan(ii) lub nie zgadza z każdym z następujących stwierdzeń?

Interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane (%)

EU27: ogółem „zgadzam się” 54%, ogółem „nie zgadzam się” 39%, trudno powiedzieć 7%

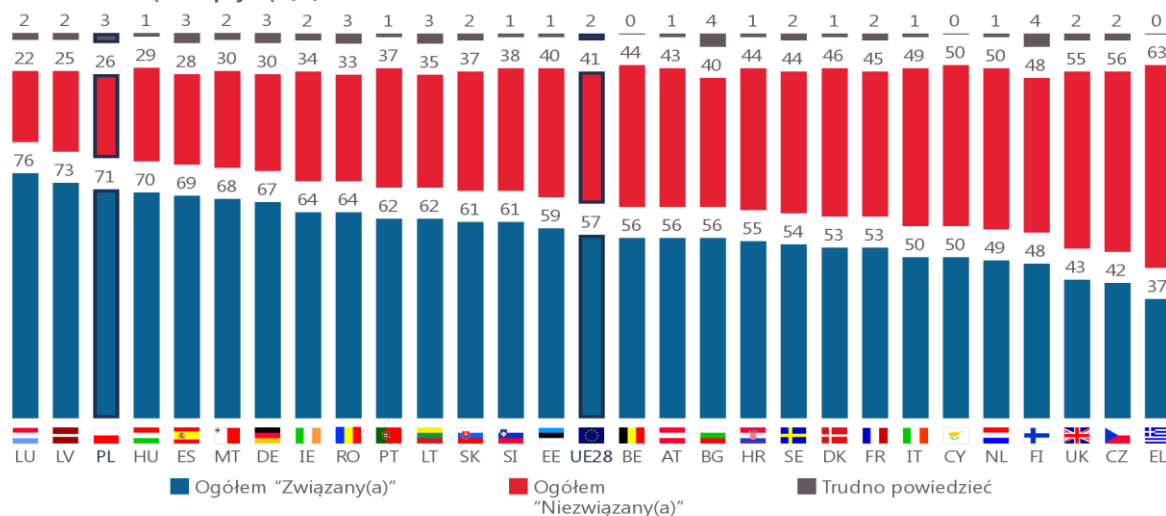
Wykres 4 QB1.1 W jakim stopniu zgadza się Pan(ii) lub nie zgadza z każdym z następujących stwierdzeń? Interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane (dla Polski N=1008)

3 Poczucie przynależności do Unii Europejskiej

Polska jest jednym z trzech krajów, które w największym stopniu czują się związane z Unią Europejską (71%) – zaraz po Luksemburgu (76%) i Łotwie (73%). Najmniej związani z Unią Europejską czują się natomiast Grecy (37%). Poczucie przynależności do Unii Europejskiej wśród Polaków znacząco wyróżnia się na tle Europy – z UE czuje się związany co drugi Europejczyk (57%, bez uwzględniania Wielkiej Brytanii 59%).

QC1a.3 Proszę powiedzieć, na ile Pan(i) czuje się związany(a)...

Z Unią Europejską (%)

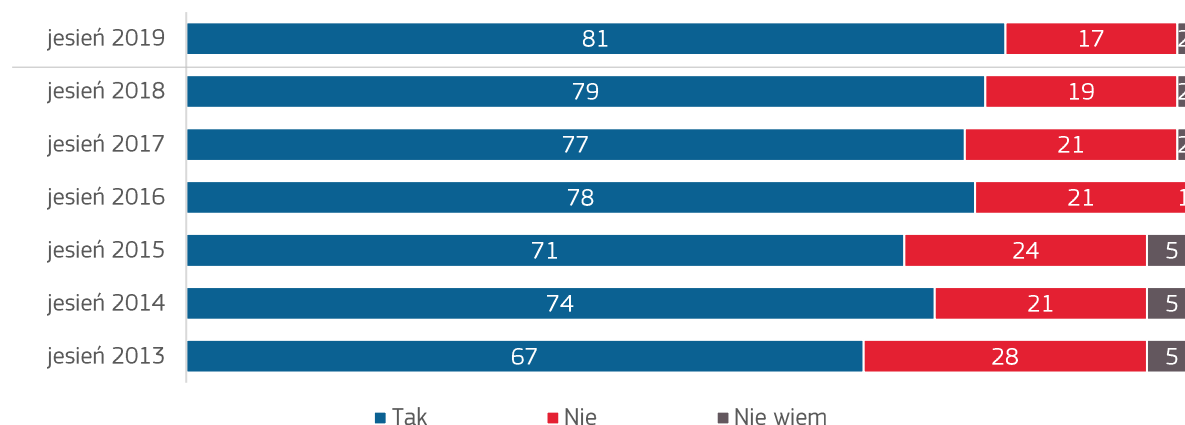

EU27: ogółem „związany(a)” 59%, ogółem „niezwiązany(a)” 39%, trudno powiedzieć 2%

Wykres 5 QC1a.3 Proszę powiedzieć, na ile Pan(i) czuje się związany(a) z Unią Europejską (dla Polski N=1008)

81% Polaków czuje się obywatelami Unii Europejskiej. Od 2013 roku poczucie to wzrosło o 14 p.p., zaś w porównaniu do poprzedniego roku o 2 p.p. Na tle ogółu Europejczyków, Polacy mają silną tożsamość europejską – średni wynik to 70% (72% w przypadku nie uwzględniania wyników dla Wielkiej Brytanii). Natomiast największym poczuciem bycia obywatelem Unii Europejskiej wyróżniają się Luksemburczycy (91%), a najmniej Grecy (51%).

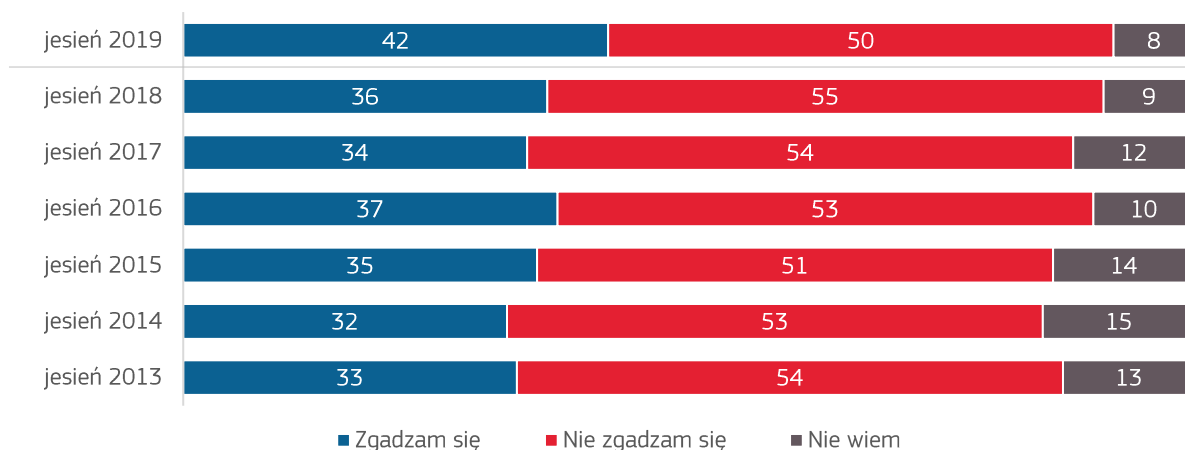
QC2.1 POCZUCIE BYCIA OBYWATELEM UNII EUROPEJSKIEJ (%)

Wykres 6 QC2.1 Proszę powiedzieć, w jakim stopniu każde z następujących stwierdzeń jest zgodne lub niezgodne z Pana(i) stanowiskiem. Czuję się obywatelem Unii Europejskiej. N=1008

Poczucie, że Polska mogłaby lepiej stawić czoła przyszłości będąc poza Unią Europejską spadło o 3 punkty procentowe w porównaniu do badania z maja 2019 roku i wynosi obecnie 42%. Jednocześnie od 7 lat poczucie to wzrasta. Połowa respondentów nie zgadza się z tym, że Polska lepiej poradziłaby sobie w przyszłości, gdyby była poza Unią Europejską. Na tle ogółu Europejczyków, Polacy w większym stopniu dopuszczają możliwość funkcjonowania ich kraju poza strukturami UE – średni wynik europejski wynosi 31% (29% bez wyników Wielkiej Brytanii). Jeszcze mocniej o tym, że ich kraje poradzą sobie bez Unii Europejskiej przekonani są mieszkańcy Słowenii (47%) oraz Chorwacji (43%), natomiast najmniej mieszkańcy Holandii (14%) oraz Malty (14%).

QA13.2 POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ (%)

Wykres 7 W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z każdym z następujących stwierdzeń? Polska mogłaby lepiej stawić czoła przyszłości będąc poza UE. N=1008

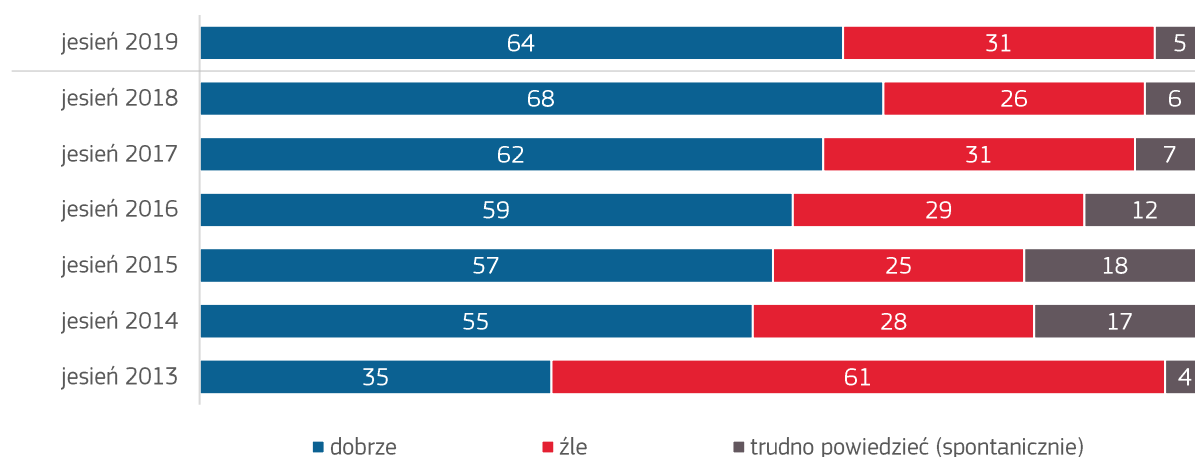
II. POLACY O SYTUACJI W KRAJU

1 Ocena sytuacji ekonomicznej w Polsce

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat pozytywna ocena sytuacji ekonomicznej w Polsce wzrosła prawie dwukrotnie – z 35% w 2013 roku do 64% w 2019 roku. W porównaniu jednak do poprzedniego roku dobrze sytuację gospodarczą kraju ocenia nieco mniej Polaków (spadek o 4 p.p.).

Na tle ogółu Europejczyków, Polacy oceniają sytuację w kraju lepiej (średni wynik europejski wynosi 47%, a bez wyników Wielkiej Brytanii 48%). Najlepiej sytuację gospodarczą w swoim kraju oceniają mieszkańcy Luksemburga (93%), Holandii (90%) oraz Danii (90%), a najgorzej Grecy (8%) oraz Hiszpanie (16%). W porównaniu do krajów, które wstąpiły do Unii Europejskiej wspólnie z Polską w 2004 roku, Polacy oceniają swoją sytuację ekonomiczną kraju na podobnym poziomie jak Estończycy (66%) – to jedne z bardziej pozytywnych ocen. Lepiej swoją sytuację gospodarczą oceniają jeszcze tylko mieszkańcy Malty (81%) oraz Czech (71%). Dobrze sytuację gospodarczą w swoim kraju ocenia 55% mieszkańców Słowenii, 46% mieszkańców Cypru oraz Litwy, 43% mieszkańców Słowacji oraz 31% mieszkańców Łotwy. Pozostałe kraje z rozszerzenia z 2004 stan gospodarki w swoim kraju oceniają raczej źle niż dobrze.

QA1a.2 OCENA SYTUACJI GOSPODARCZEJ W POLSCE (%)

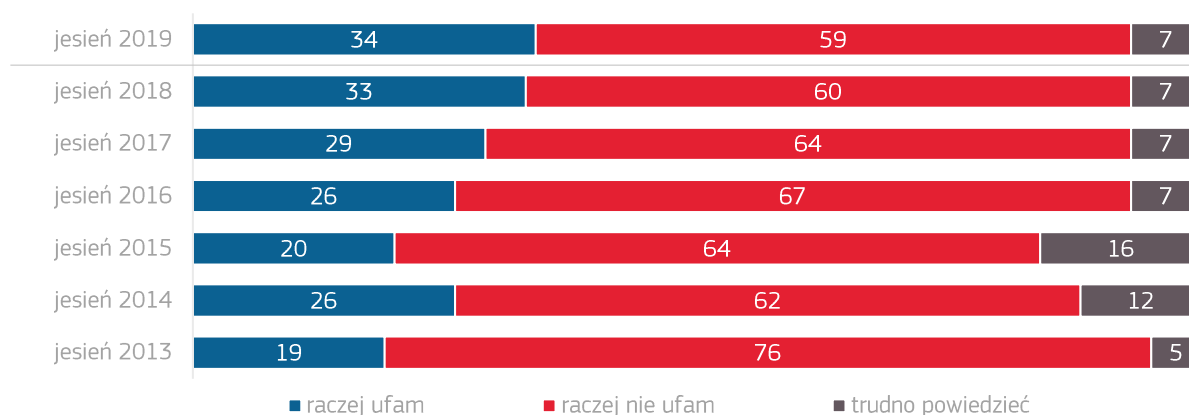

Wykres 8 QA1a.2 Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów? Sytuacja polskiej gospodarki (N=1008)

2 Zaufanie do wybranych instytucji

Polski rząd cieszy się zaufaniem co trzeciego Polaka. Wynik ten systematycznie rośnie – od 2013 roku o 15 p.p. Jednocześnie nadal zdecydowana większość respondentów (59%) deklaruje brak zaufania do polskiego rządu. Większe zaufanie do rządzących w Polsce mają osoby starsze, powyżej 55 roku życia (43%) oraz o wykształceniu podstawowym (46%). Polacy ufają swojemu rządowi na takim samym poziomie jak ogół Europejczyków – 34% (35% bez wyników Wielkiej Brytanii). Największe zaufanie do swojego rządu mają Luksemburczycy (68%) oraz Duńczycy (63%), zaś najmniejsze Chorwaci (15%).

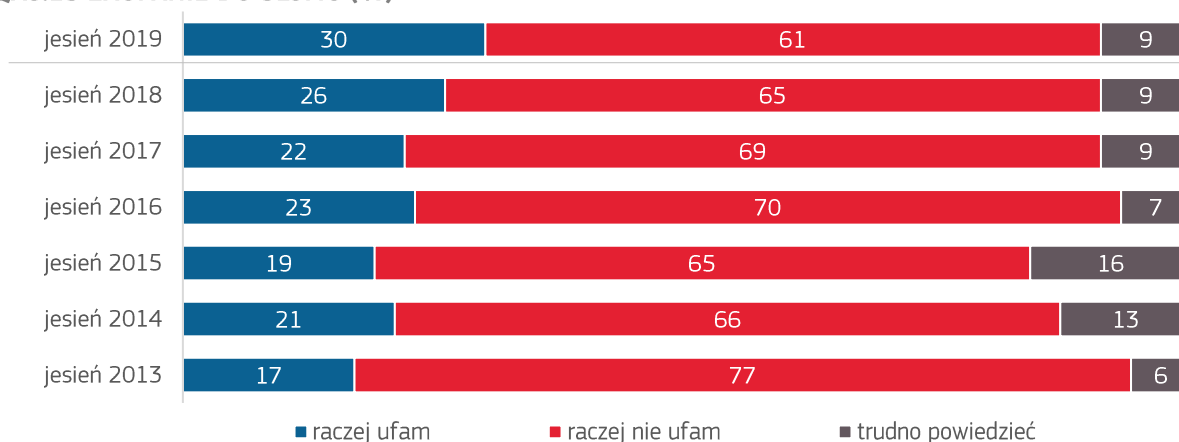
QA6a.12 Zaufanie do polskiego rządu (%)

Wykres 9 QA6.12 Chciał(a)bym zadać Panu(i) pytanie o to, na ile ufa Pan(i) niektórym mediom i instytucjom. Jeżeli chodzi o następujące media i instytucje, proszę powiedzieć, czy raczej im Pan(i) ufa czy raczej im nie ufa. Polski rząd, N=1008

Podobnie jak zaufanie do polskiego rządu, zaufanie do Sejmu również systematycznie rośnie (od 2013 roku o 13 p.p., a w ciągu ostatniego roku o 4). Polacy nieznacznie odbiegają od europejskiej średniej (30% w porównaniu do 34%, 36% bez wyników Wielkiej Brytanii). Najmniejsze zaufanie do swojego parlamentu mają Litwini (13%), zaś największe Szwedzi (66%).

QA6.13 Zaufanie do Sejmu (%)

Wykres 10 QA6.13 Chciał(a)bym zadać Panu(i) pytanie o to, na ile ufa Pan(i) niektórym mediom i instytucjom. Jeżeli chodzi o następujące media i instytucje, proszę powiedzieć, czy raczej im Pan(i) ufa czy raczej im nie ufa. Sejm, N=1008

3 Największe wyzwania stojące obecnie przed Polską

Opinie Polaków na temat dwóch najważniejszych problemów, przed którymi obecnie stoi Polska, nie zmieniły się w przeciągu ostatniego roku. Nadal za dwa największe wyzwania Polacy postrzegają wzrost cen/inflację i koszty utrzymania (w porównaniu do jesieni 2018 wzrost z 42% do 44%) oraz system ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych (spadek z 30% do 28%). Bułgarzy, Estończycy, Łotysze, Węgrzy, Portugalczycy, Rumuni oraz Słowacy również postrzegają te dwa problemy jako najważniejsze w ich krajach. Wzrost cen/inflacja i koszty utrzymania jako realny problem nabiera dla Polaków z roku na rok coraz większego znaczenia – wzrost o 25 p.p. od 2014 roku. Najbardziej natomiast zmieniły się opinie Polaków dotyczące bezrobocia – w 2014 roku za największy problem postrzegało je 54% badanych, a obecnie 8%.

QA3a DWA NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY, WOBEC KTÓRYCH STOI TERAZ POLSKA (%)

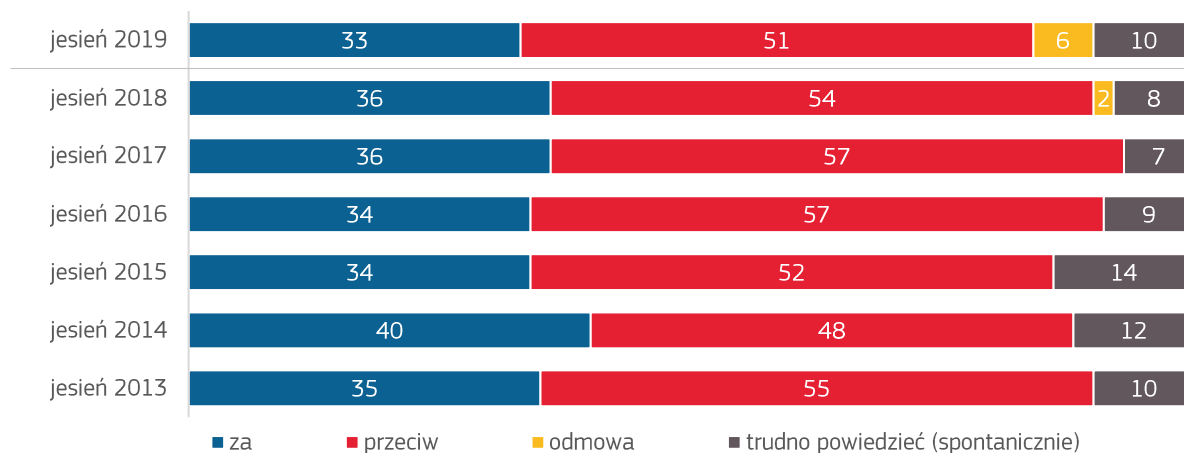
Wykres 11 QA3a Jakie są Pana(i) zdaniem dwa najważniejsze problemy, wobec których stoi teraz Polska? N=493

III. OPINIA POLAKÓW O ŚRODOWISKU, WSPÓLNEJ WALUCIE I POLITYCE MIGRACYJNEJ

1 Wspólna polityka walutowa

Opinie Polaków dotyczące euro utrzymują się na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat (pomiędzy rokiem 2013 a dziś poparcie dla Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej z jedną walutą wahało się między 33 a 40%). W porównaniu do poprzedniego roku o 3 p.p. zmniejszył się odsetek osób popierających wspólną walutę, jednocześnie również o 3 p.p. zmniejszył się odsetek osób przeciwko niej, wzrósł natomiast odsetek osób niezdecydowanych oraz odmawiających odpowiedzi na pytanie. Polskie wyniki reprezentują średnie odczucia dla krajów spoza strefy euro (średnio 34% za i 51% przeciw). Najprzychylniej w tej grupie w stosunku do Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej odnoszą się Węgrzy (60%), Rumuni (56%) oraz Chorwaci (50%). Ponadto za wspólną walutą opowiada się 39% Bułgarów, 29% Duńczyków, 27% Szwedów oraz Czechów.

QB2.1 OPINIE O WSPÓLNEJ WALUCIE (%)

Wykres 12 QB2.1 Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw. Europejska Unia Gospodarcza i Walutowa z jedną walutą - euro. (N=1008)

2 Polityka asymilacyjna i wzmocnienie granic

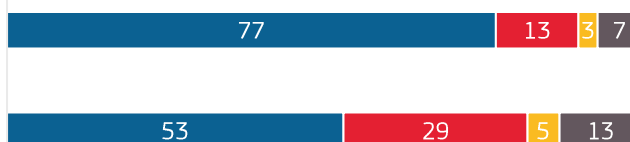
Większość Europejczyków (68%, 70% bez wyników dla Wielkiej Brytanii) jest zdania, że należy wzmocnić zewnętrzne granice UE, zwiększając liczebność europejskiej straży granicznej i przybrzeżnej. Polacy są o tym przekonani jeszcze mocniej – uważa tak 77% badanych. W największym stopniu uważają tak Grecy (91%) oraz Cypryjczycy (91%). Natomiast w najmniejszym stopniu opowiadają się za uszczelnieniem granic Szwedzi (57%) i Brytyjczycy (55%). Podobny odsetek Europejczyków – 66%, a 68% nie uwzględniając odpowiedzi Brytyjczyków – popiera wspólny system azylowy. W największym stopniu popierają go Cypryjczycy (89%) oraz Niemcy (86%), a w najmniejszym Słowacy (36%). W przypadku Polski, wspólny system azylowy popiera 53% ankietowanych.

QB6.1, QB6.2 OPINIE NA TEMAT WZMOCNIENIA GRANIC I SYSTEMU AZYLOWEGO (%)

Wzmocnienie zewnętrznych granic UE przez zwiększenie liczebności europejskiej straży granicznej i przybrzeżnej

Wspólny europejski system azylowy

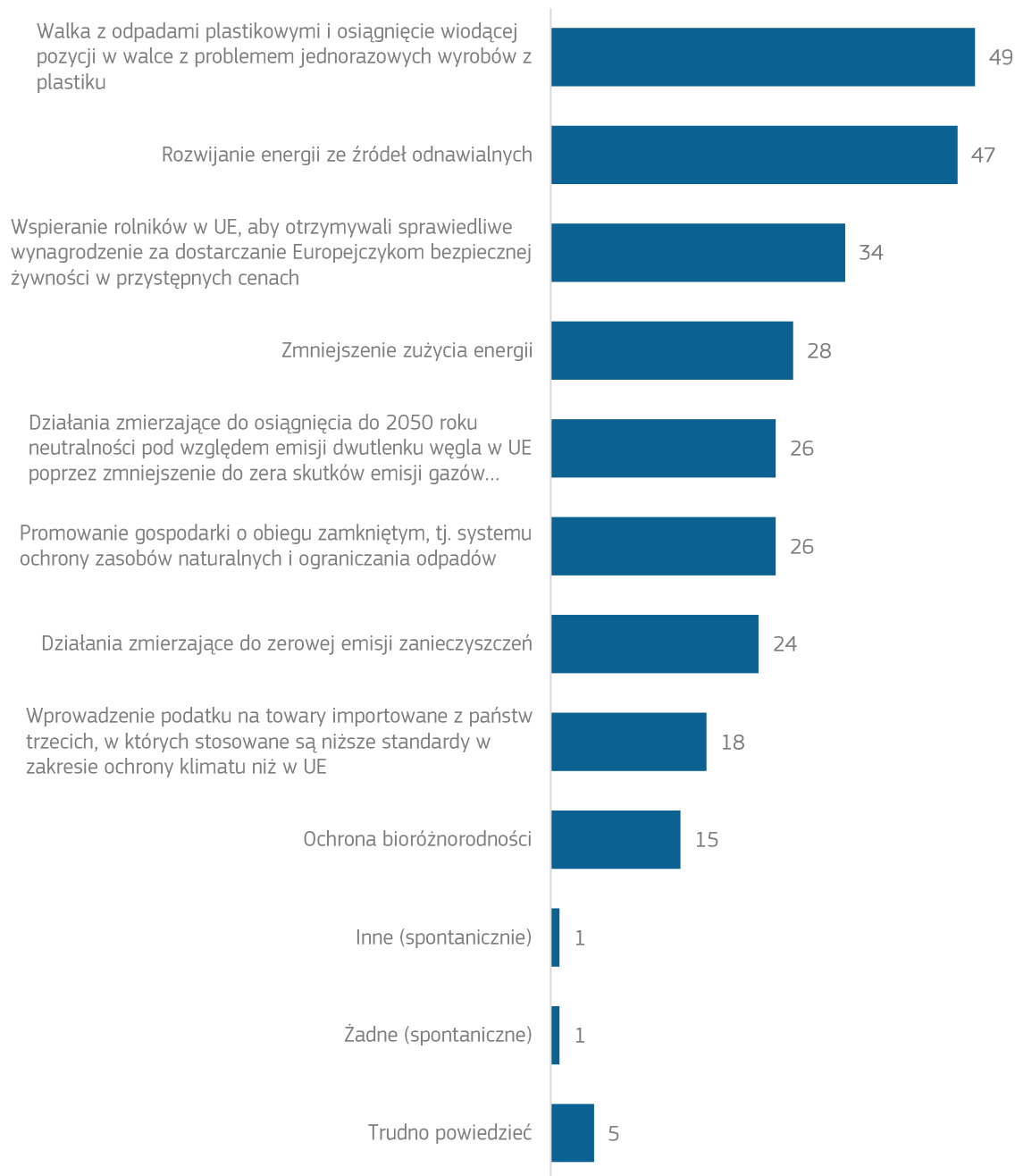
■ Za ■ Przeciw ■ Odmowa ■ Trudno powiedzieć

Wykres 13 QB6.1, QB6.2 Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z następujących punktów? W odniesieniu do każdego z nich, proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw. Wspólny europejski system azylowy; Wzmocnienie zewnętrznych granic UE przez zwiększenie liczebności europejskiej straży granicznej i przybrzeżnej. (N=1008)

3 Polityka klimatyczna

49% Polaków jest zdania, że głównym priorytetem Europejskiego Zielonego Ładu, czyli zestawu środków mających na celu ochronę środowiska i klimatu powinna być walka z odpadami plastikowymi oraz jednorazowymi wyrobami z plastiku. Drugim z działań, na którym głównie powinny skupić się działania w ramach Europejskiego Zielonego Ładu powinno być – zdaniem 47% badanych – rozwijanie energii ze źródeł odnawialnych. Opinie Polaków nie odbiegają znacząco od średnich wyników europejskich. Większość respondentów w UE wskazywała te same cele jako kluczowe – 54% Europejczyków (53% bez wyników dla Wielkiej Brytanii) uważa, że należy się skupić na rozwijaniu energii ze źródeł odnawialnych, a 53% ogółu Europejczyków (również 53% bez uwzględnienia Wielkiej Brytanii) uważa, że priorytetem powinna być walka z odpadami plastikowymi.

QB4 EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD (%)

Wykres 14 QB4 Które z następujących celów powinny być, Pana(i) zdaniem, głównym priorytetem Europejskiego Zielonego Ładu, tj. zestawu środków mających na celu ochronę środowiska i walkę ze zmianą klimatu? (N=1008)